

תכנית מתאר כוללנית למועצה האזורית יואב

סיכום ישיבה בנושא חקלאות - מצב קיים וסוגיות תכנוניות להמשך 14.2.2018

משתתפים:

רועי פלך, מנהל מטעים ופרדסים גת
יעקב בוטבול, מנהל גדי"ש גת
דודו קוכמן, כפר הרי"ף
דוד קצב, מנהל גדי"ש בית גוברין
גלעד מינץ, מרכז משק רבדים
טוביה טל, מנהל קהילה רבדים
שלמה זמיר, יו"ר אגודה סגולה
איציק חסון, מנהל עיסקי גלאון
מרב גורדון, מנהלת קהילה, גלאון
אייל מוצין - מנכ"ל צבר-קמה
שגיא גולי - משרד החקלאות, מחוז הנגב

מועצה אזורית יואב

מטי צרפתי הרכבי, ראש המועצה
חגית סלוצקי, מנכ"ל החברה הכלכלית יואב
מאשקה ליטבק, יו"ר ועדה חקלאית
נמיר קיסר, תנע ניהול - פרויקטים

צוות התכנון

מיכל בן שושן - ראש צוות התכנון, לרמן תכנון עיר ואזור
עומרי שליו - גיא רותם, ייעוץ אקולוגי
ירון גלר - מים, ביוב וניקוז
אריק רוזנפלד - EcoloGIS, ייעוץ אקולוגי לתכנית אב שורק-לכיש

בתאריך 14/2/18 התקיימה במועצה האזורית יואב ישיבה בהשתתפות מנהלי ענפים ונציגי חקלאים במרחב המועצה. מטרת המפגש הייתה הצגה של לימוד המצב הקיים בתחום החקלאות ודיון בסוגיות תכנוניות בתחום החקלאות, שיש צורך שיקבלו ביטוי בתכנית המתאר.

נושאים שהוצגו בחלקו הראשון של המפגש:

מטי - פעילות המועצה בנושא החקלאות אל מול האתגרים.
שגיא גולי – התפתחויות ותכנוניות במשרד החקלאות.
מיכל – לימוד המצב הקיים על ידי צוות התכנון וסוגיות תכנוניות שזוהו.
עומרי – סוגיות אקולוגיות ופרויקט האגרואקולוגיה ביואב.

סוגיות שעלו בדיון בחלקו השני של המפגש:

היקף השטחים החקלאיים

- תיקוף תקן הנחלות וגודל הנחלה. יש צורך לבדוק את צרכיו הפרטניים של כל יישוב ובהתאם לבחון אפשרות ליצירת אחידות בתקנים ותוספת שטחים ליישובים שתקן גודל הנחלה שלהם נמוך ביחס ליישובים אחרים מאותו סוג.
- לחקלאות הקיבוצית יתרון משמעותי לגודל. במחשבה על המשך התוכנית חשוב להבדיל בין חקלאות קיבוצית ומושבית ולאפיין את הצרכים של כל סוג חקלאות בנפרד.

פיתוח חקלאי עתידי

- מצב החקלאות בכי רע, בעיקר למשק המשפחתי. בחוק הישראלי אין הגדרה מדויקת לחקלאות. מספר החקלאים מצטמצם ורמת החיים עולה. ישנן הגבלות (ריסוסים, איסוף זבל וכו'), בד"כ על בסיס הסכמות. התכנית צריכה לייצר פלטפורמות לעתיד.
- ישנה ציפייה שהתכנית תאפשר שת"פ בתחומי הקואופרציה. יש צורך באפיון הצורך ובזיהוי שטחים שיכולים לשמש לפעילות חקלאית נלווית משותפת לכמה חקלאים (בתי אריזה, אחסנה, שיווק וכו').
- המועצה מוטה ערכי טבע ונוף, יש קושי להתפרנס מחקלאות, ולכן יש לאפשר מקורות פיתוח נוספים לטובת הפרנסה של התושבים במרחב (תיירות וכו').
- חייבים לחזק את החקלאות הקיימת ע"י מתן אפשרות לקיום חקלאות מתקדמת. לחקלאות מתקדמת מצטרפות תעשיות ושירותים נלווים היוצרים יחד שרשרת אספקה שביכולתה להמשיך את הפעילות החקלאית ולהרחיב את מקורות התעסוקה והפרנסה באזור.
- חשוב לשמר את הפעילות החקלאית במועצה, שמהווה פרנסה עיקרית לחלק גדול מהתושבים. תכנית המתאר צריכה להיות כלי לשימור החקלאות ולא לפגוע בה.

תפקיד החקלאות במרחב הכפרי

- חייבים לשמור על השטחים החקלאים, אחרת יהיו עליהם שימושים אחרים. המשך החקלאות יישמר את אופי המרחב ככפרי.
- חקלאות בשטח פתוח הולכת ומצטמצמת, בגלל הכדאיות הכלכלית הנמוכה. החקלאות הכדאית אלה המטעים. אם החקלאים יפסיקו את עיבוד הקרקע לא יישארו שטחים פתוחים.
- בשטחים שאין עליהם חקלאות בפועל, יש לבחון הגדרה של יעוד אחר, על מנת לשמר אותם כשטחים פתוחים, אחרת יכנסו גורמים אחרים לא רצויים.

ממשקי חקלאות - סביבה

- נדרש שיח מתוך ראייה כללית של המערכת. מובן שיש מגבלות, אך נדרש לתת גם הזדמנויות. יש לשלב בין שמירה על המרחב של המועצה, מבלי לפגוע בפרנסה ובהזדמנויות.
- קיים חשש גדול מהטלת מגבלות בעיבודים על החקלאים. בישראל אין נכונות לשלם עבור החקלאות האקולוגית (נושא התמיכה הישירה בחקלאות מקיימת נמצא בראשיתו). אסור לפגוע בכלכליות החקלאות. מגבלות עלולות לגרום לחקלאים לקרוס.
- חקלאות אקולוגית מוסיפה עלויות. החקלאות לא מסוגלת לעמוד בעלויות אלה. למרות הרצון לעשות חקלאות אקולוגית, אין תחושה שההשקעה תכוסה. החקלאות קורסת, ואין מערכת תומכת.
- בחינת שיתופי פעולה ברמה האזורית (אגרואקולוגיה, מיעוט ריסוסים וכו'). סימוני שטחים שיהוו ריכוז לפעילות חקלאית בעלת אופי אינטנסיבי יותר וחקלאות המצריכה בינוי.
- מסדרון אקולוגי בממשק עם שטחים חקלאיים - חשיבה על מעברי בעלי חיים בין שטחים חקלאיים. הגדרת מגבלות לגידור, כבישים וכו'.
- נדרש דו שיח והדברות עם ק"ל ורט"ג לגבי שטחים חקלאיים שלא ניתנים לעיבוד, ושיש צורך בכלים תכנוניים אחרים על מנת לשמר אותם כשטחים פתוחים.

סוגיות תכנוניות נוספות

- קיים קושי לקדם בינוי. יש צורך במענה לצורך זה - הסדרת מבנים קיימים, היתרים למבנים חדשים, היתרים למגורי תאילנדים. סיוע בנושאי תכנון.
- הגדרת המגבלות בשטחים באופן ברור ומוגדר, בשת"פ ותוך הסכמות. משרד החקלאות וגם החקלאים יתנגדו להגבלות שיפריעו להתפתחות החקלאות.

העבודה על תכנית המתאר נכנסה לשלבה השלישי - גיבוש חלופות התכנון. במסגרת שלב זה יבחנו חלופות שלד עקרוניות, הן בתחום השטחים הפתוחים של המועצה והן בתחום השטחים לפיתוח. נודה על המשך שיתוף הפעולה על מנת שסוגיות חקלאיות יקבלו ביטוי בשלבי העבודה הבאים. תוצרים רלוונטיים יועברו להתייחסותכם בהמשך.

המצגת שהוצגה במפגש תופץ למוזמנים לצד סיכום זה. צוות התכנון יודה על עזרתכם ב-

- תיקוף הנתונים המופיעים במצגת ותיקון הנתונים במידת הצורך.
- שיתוף בחומרי רקע נוספים בתחום החקלאות שחשוב בעיניכם שישתלבו בתכנית.
- הצפה של סוגיות תכנוניות וצרכים תכנוניים נוספים.

רשמה : חגית סלוצקי

העתקים :

משתתפים.

מוזמנים.

צוות התכנון – תכנית המתאר.